

Vua nh c Ca Thi bi n tính nhân ti, tri nh c công minh, đi n dân tôn kính. Kit hôn vi hoàng hu không lâu thì sinh đi n c mit hoàng ti rit khu khinh, vua vui ming đit tên con là Na Nhàt Thiên. Hai năm sau, khi hoàng ti Na Nhàt Thiên đã bit đi hoàng hu li sinh đi n c mit hoàng ti thi hai, đit tên là Nguyin hoàng ti.

Hai chú bé hoàng ti đi thing này ti lin đi i si chăm sóc ca mu hu, nhing đi ng lúc đing li phi ti n hing mit tui thi vàng son nhit, thì hoàng hu bit hinh qua đi.

Ching mit vi, con mit mi, ni i đau bun ca ba cha con không làm sao ti cho hit đi c. Nhing ngi chit không sing li bao gii, ni i cung li không có ngi ca quin, nên vua bun c lòng phi kit hôn vi mit ngi đin bà khác. Ching bao lâu sau, tân hoàng hu li hi sinh mit hoàng ti nha, đit tên là Nhàt hoàng ti. Nhà vua rit đip lòng, nói vi hoàng hu ring :

- Ái khanh ! Nhân đia bé này ra đii, ta ban cho nàng mit điu i c.

- Đa ti bi hi ! Đi chi ting lai thip si nói lên điu i c i y.

Đing lúc i y hoàng hu không bit phi xin vua điu gì, nên câu chuyin đinh hoãn li i đây.

Ba chàng hoàng ti theo thi gian mà lin lên và thành ngi i. Mit hôm, hoàng hu bing nhiên đia ra yêu ca u ca mình :

- Bi hi ! Ngày xia bi hi mun ban cho thip mit điu i c, nay con ca chúng ta đã lin khôn rii, xin bi hi hãy truyn ngôi báu cho Nhàt hoàng ti sau này.

- Nhi thi làm sao đi c ? Nhà vua kinh đi tri lii. Hai hoàng ti lin ca ta bi n tính tit lành, thông minh, tài giii, lii là vai huynh tring ca Nhàt hoàng ti, làm sao ta lii có thi truyn ngôi cho con út đi c ?

Tuy vua ti chi li yêu cu ca hoàng hu, nhng bà co tip ti cà nà mã không thôi, nên vua bi ng sẽ rõ ng nh u nguyn nh ca bà không đi ch a mãn, bà sẽ ho đi ch git hi hai đa con ca mình. Ông bèn bo hai hoàng ti hãy ti mh i ri xa hoàng cung, và bí mt đi n dò rõ ng :

- Ngày Nht hoàng ti ra đi, ta có nói sẽ ban cho hoàng hu mt đi u nh c, nay hoàng hu yêu cu ta phi truyn ngôi báu cho Nht hoàng ti sau này nhng ta đã ti chi. Lòng đi đàn bà vn nham him, có tho hoàng hu sẽ sinh ác ý vi hai con, nên ta mun hai con hãy ti mh i trn trong rõ ng sâu, đi ta bãng hà ri hãy trn vlên ngôi báu và nh m quyn cho ph chính.

Hoàng ti Na Nht Thiên không ho sẽ chit, nhng mun cho phi vn đi ch an lòng nên chi còn bít cùng Nguyn ti hoàng ti bun bã ti giã cha già ri bi hoàng cung. Nhà vua a li hôn lên đi u hai đa con trn ng, không làm gì khác ho n đi ch là nhìn chúng nó đi xa. Hai hoàng ti vn a ri khi cung đi n thì chi mt vi Nht hoàng ti. Bít hai anh sẽ ph ra khi thành, Nht hoàng ti nht đi nh đi theo, tho là ba chàng hoàng ti cùng nhau ho ng vn phía Hy Mã Li ph Sin mà đi.

Đi n ti chân núi, sau mt vài ngày vn ti núi băng sông, ch ba đi u mt mi, ngi xung mt gi cây bên đi ch mà ngho ngi. Nht hoàng ti nói vi Na Nht Thiên rõ ng :

- Tiu đi mt quá, mun ung chút nh c !

- Đi ch, đi hãy đi mau ri vn mau, huynh chi đi đi đây.

Đi ch đi ca cho phép, Nht hoàng ti ba chân bi n co ng chi y mau ti bi sông. Đi ng trn co dòng nh ch sông trong vn t, Nht hoàng ti co mt lòng không đi u, không suy nghĩ gì thêm, bèn nho y xung sẽ ng ti m. Bi ng nhiên ti đi i nh ch nh i lên mt con tho y quái, tóm li y Nht hoàng ti mà nói rõ ng :

- Nhà ngi i dám nho y nh ch sông bi i li, ngi i có bít đây là chi nào không ? Trn ngi i nào

bit đi c lý tri, ngoài ra không ai đi c xung tm c.

Thì ra dòng sông này ò di quyn cai qun ca con thy quái, phạm ngi nào xung ni c tm, nu không phi là thánh nhân thông hiu lý tri, thì đi u bi thy quái ăn tht. Nay Nht hoàng ti bi hi nht thì cng ming không tri li đi c, bèn nói bi a :

- Lý tri là mt tri, mt trắng !

Vì không hiu lý tri nên Nht hoàng ti bi thy quái bi t li, nht trong nhà ca mình.

Lúc òy, hoàng ti Na Nht Thiên đang ngi nghi đi gc cây, thy Nht hoàng ti đi lâu quá không vi, trong lòng bi t an nên bi o Nguyt hoàng ti đi tìm. Kit qui là Nguyt hoàng ti cũng xung sông tm và cũng bi thy quái bi t. Mt tri đã khut sau núi, hoàng ti Na Nht Thiên cm thy bi n chn lo lng nên ti mình đi tìm hai em. Đi n bi sông, chi thy qun áo, đi vi t ca hai em mà ngi òi thì không thy đâu. Mt lúc sau trên mt ni c có ting xào xc, thy quái ni lên mi hoàng ti Na Nht Thiên xung tm. Nht ng đi hoàng ti mi lo nghĩ đi n hai em, không có lòng di nào bi li nên hi thy quái :

- Ông có thy hai em ca tôi đâu không ?

- Có chi ! Thy quái đáp. Hai cu òy không hiu lý tri nên bi ta bi t nht li ri. Ta đi i ti nay si ăn tht hai ngi òy.

- òi ! Sao li mun ăn tht chúng nó ! Xin ông hãy thy chúng nó ra, nu mun ăn tht thì hãy ăn tht tôi đây !

Hoàng ti Na Nht Thiên van cu thy quái.

- Xa nay, ai không hiu lý tri mà xung nh c tm đu ba ăn tht. Nh hôm nay cu có thi tri li đi co cho ta, ta sẽ tri cho cu mt trong hai ngh i em.

- Đi co ri, xin ông ch i.

Thy quá ngh a mt lên tri, li n ting hi :

- Cu có bit lý tri là gì không ?

- Có đi tâm tàm quý, chi sẽ ngh đi thanh bi ch, chi thi gian th ch tinh, chính là lý tri và y.

Khi đi hoàng ti nói xong bin câu kh này, thy quá th và rit vui mtng mà khen ring :

- Đi hin nhân ! Cu và nói lên điu pháp khin cho tâm tôi hoan hi và thanh thnh. Nay tôi sẽ tri cho cu mt trong hai ngh i em, cu chin ngh i nào?

Hoàng ti Na Nht Thiên tri li ngay không chút do di :

- Xin tri li em út co a tôi là Nht hoàng ti !

- Li cha ! Cu thông hiu lý tri mà sao không chiu thic hành ? Thy quá ngh c nhiên hi. Ông bi đi a lin mà chin đi a nhi, nhi và y là hoàn toàn không bit "kính tring ngh i lin tui".

Nhing li nói co a thy quá không hi làm cho đi hoàng ti nao núng, chàng khoan thai tri li :

- Thy quái, đi ng nói nht ! Tôi đã vì u đi mà phi bi cung đi n. Mu hu yêu cu phi vi đi ng truyn ngôi cho u đi, nht ng phi vi đi ng đã ti chi. Vì mun bi o toàn mi ng si ng nên chúng tôi đã phi ri i cung đi n, nht ng u đi nht đi nh đi theo. Nu hôm nay đi cho ông ăn thi ti u đi, đi n khi tri vi tôi phi ăn nói làm sao đây ? Vì thi tôi mun ông tri u đi vi tri c.

Li nói ca đi i hoàng ti làm cho thy quái vô cùng cm đi ng. Thy hoàng ti nhân ti, đi c đi nht thi, hi n bèn đem ca hai tù nhân ca mình tri li i cho đi i hoàng ti đem tri vi cung đi n.

Hoàng hu bit đi c chuyn này, không nht ng thái đi hoàn toàn đi khác, tri li i thi đi ng yêu bi o bi c ca ba anh em, mà ti đó không bao git còn nht c ti i vi c truyn ngôi cho Nht t hoàng ti na.

Mut vài năm sau, vua cha băng hà, hoàng ti Na Nht Thiên lên ngôi báu nm chính quyn, nht ng chàng không hi thy mình đang i ngôi vi vinh đi u ca mit ông vua. Chàng phong hai em làm đi i ti đi ng quân lãnh đo binh quyn, và ca ba cùng nhau hi p tác đi tri quc, đem li i an li c cho dân.

Đi i hoàng ti đi đi ng thi i chính là ngi đã chi ng đi c quc Phi t vô thi đi ng sau này. Nht t hoàng ti nay là tôn git A Nan, và Nguyt t hoàng ti chính là tôn git Xá Li Phi t.

Sinh ti vô thi đi ng, ngi đã nhìn rõ ngi n ngun ca vi c sinh ti nht hoàng ti Na Nht Thiên, "sinh" không thy là đáng vui mà "ti" cũng không thy là đáng bun, mi là ngi đã siêu thoát đi c khi, không, vô thi đi ng.

Đi u Hi nh đi ch (Theo *Phi t Giáo Ci Si Đi i Ton*)